

Transformácia systému sociálnych služieb v SR - Quo vadis?

4. Fórum poskytovateľov

23. augusta 2012

Bratislava

Oľga Reptová,

Pohľad analytičky sociálnej politiky M.E.S.A. 10
ako aj neverejného poskytovateľa OMAPO, o.z.

Transformácia systému sociálnych služieb v SR - Quo vadis?

- Úvod
- Obdobia transformácie
- Súčasnosť
- Kam smeruješ – kam by mal smerovať
- Záver

Transformácia systému sociálnych služieb v SR - Quo vadis?

■ Úvod

1060 ústavných zariadení – 41 329 prijímateľov + prijímatelia terénnych služieb cca 17 tis.

význam – bez ich pôsobenia by sa časť občanov nemohla podieľať na spoločenskom živote, absencia uplatnenia ľudských práv

Transformácia systému sociálnych služieb v SR - Quo vadis?

■ **Obdobia transformácie**

- **do roku 1989**

system sociálneho zabezpečenia(SS- ako sociálna starostlivosť – neexistoval individuálny prístup)

- **1989 - 1998**

transformácia na systém sociálnej pomoci (predpoklad uplatňovania princípu subsidiarity, idea prechodu od dávok k službám vr. poradenstva)

- **1998 - 2002**

zákon o sociálnej pomoci (rozlišovanie hmotnej a sociálnej núdze – formy riešenia – aj dávky aj služby), reforma verejnej správy - proces decentralizácie sociálnych služieb na samosprávu

Transformácia systému sociálnych služieb v SR - Quo vadis?

- 2002 – 2008

zákon o sociálnych službách až po šiestich rokoch úsilia . Mal pozitíva aj negatíva (čo sa nedostalo do zákona – pravidlá pre stanovenie ceny, ustanoviť nezávislú inšpekciu kvality služieb, zosúladiť kompetencie, určiť spôsob financovania služieb DS v prípade občana bez príjmu, resp. s nízkym príjmom)

- 2008 – 2012

3 novely - 2010,2012 – slobodný výber poskytovateľa, nesystémové financovanie zo ŠR niektorých zariadení, podporu TS – sprísnenie pre prijatie do zariadenia , zavedenie zvýšenej finančnej spoluúčasti, zohľadňovanie príjmu a majetku, zrušenie zvýšenej spoluúčasti,...

Transformácia systému sociálnych služieb v SR - Quo vadis?

- **Súčasnosť**
- Orientácia na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení (nízka alebo žiadna podpora terénnych služieb)
- transformačné prvky – zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie, decentralizácia, začiatok deinštitucionalizácie
- Právo klienta na slobodný výber poskytovateľa
- Čiastočná náprava vo financovaní – nesystémová – dotácia zo ŠR
- Nefunguje decentralizovaný systém – (financovanie, atomizovaná samospráva, nedostatočná personálna kapacita)
- Formálne komunitné plány
- Absencia dôraznej kontroly
- Diskriminácia vo financovaní poskytovateľov, atď

Transformácia systému sociálnych služieb v SR - Quo vadis?

■ **Kam by mal smerovať**

- Vyššia finančná účasť štátu
- Stanovenie nástrojov hospodárnosti (zvýšenie pomeru kvality a ceny)
- Projektovanie rozpočtov na dlhšie obdobie, nie na jeden rok – zavedenie dlhšieho časového horizontu financovania
- Zrovnoprávnenie financovania poskytovateľov
- Zavedenie inšpekcie kvality
- Posudzovanie občanov oddeliť od samotného výkonu
- Združovanie obcí do regionálnych celkov
- Zaviesť normatív sociálnych pracovníkov v oblasti sociálneho poradenstva na úrovni obcí
- Majetkový a príjmový test pre prijímateľov – odlišujúce hľadisko od ostatných služieb vo verejnom záujme

Transformácia systému sociálnych služieb v SR - Quo vadis?

- Úhrada ošetrovateľských výkonov zdravotnými poisťovňami (alebo len jednej ?)
- Benchmarking nákladov, výkonov, spokojnosti príjemcov s kvalitou služieb, spoločných ukazovateľov (porovnávaním nákladovosti a efektívnosti vybraných služieb získať informácie o reálnej praxi a hľadať odpoveď na otázky – prečo sú rozdiely a čo ich spôsobuje)
- Participácia na procese transformácie - deinštitucionalizácie všetkých aktérov procesu – verejná správa, mimovládny sektor, spolupracujúce skupiny- rodiny
- Osveta, kampane, zvyšovať povedomie širokej verejnosti

Transformácia systému sociálnych služieb v SR - Quo vadis?

■ Záver

- Systém sociálnych služieb zamestnáva v zariadeniach 23,2 tis. zamestnancov + v terénnych službách cca 7 tis. – poskytuje služby cca 60 tis. občanom (údaje za rok 2010)
- Ide o permanentne sa transformujúci sektor, nadobúda väčšie rozmery a je neustále pod zorným uhlom pohľadu širokej verejnosti, najmä tej časti, ktorá potrebuje jeho služby a je aj tou časťou sociálnej politiky, ktorá môže byť zdrojom úspor verejných prostriedkov, a preto je systém vystavený častému prispôbovaniu kritérií
- Definícia transformácie
- Je to beh na dlhé trate – je za nami viac ako 20 rokov, koľko pred nami ?

Ďakujem za pozornosť !